

Allmennmedisin på Island

■ ÞORARINN INGÓLFSSON • Formann for Det islandske selskap for allmenn medisin

Den islandske allmennlegeforeningen er et lite selskap med kun 240 medlemmer. Det betyr at hvert medlem teller mye og er viktig i foreningsarbeidet. De fleste islandske allmennleger har tatt spesialistutdanning utenlands; i Sverige, Norge, Storbritannia, Canada og USA og tatt med seg forskjellige trender fra forskjellige land. Det gir oss styrke og visse fordeler, men det betyr også at en del av spesialistene blir boende i de landene de har tatt spesialistutdanningen.

De siste 10 årene har vi bygd opp et ambisiøst spesialistutdanningsprogram på Island, og for tiden er det 48 unge leger som deltar i programmet. Dette hjelper på rekrutteringen, og det er heldigvis økende interesse for spesialiteten allmennmedisin blant unge leger.

Vi deltar aktivt i internasjonalt arbeid for allmennmedisin, men ser mest til de nordiske landene når det gjelder organisering av primærhelsetjenesten her på Island.

Dessverre har primærhelsetjenesten vært underfinansert i mange år og stor misnøye har bygd seg opp de siste tiårene, både blant legene og blant folket. Allmennlegetjenesten er organisert i en statlig institusjon som driver de fleste legekontorene/helsestasjonene, og myndighetene har hittil nektet å åpne for driftsavtaler for legene, noe som kunne øke interessen for faget og hjelpe på rekrutteringen. I vinter gikk alle legene på Island ut i generalstreik: Dette gjorde legene med tungt sinn og forhandlingene var vanskelige og streiken varte i seks uker, men førte til betydelig lønnskorreksjon og ikke minst til unik solidaritet blant legene i ulike spesialiteter.

ILLUSTRASJONSFOTO: COLOURBOX

Regjeringen signerte i januar dette år deklarasjonen i forbindelse med ny tariffavtale hvor allmennlegetjenesten skulle styrkes og åpnes for driftsavtaler til allmennlegene som tidligere kun har vært mulig for andre spesialister. Det er trygt å si at i kampen for ny visjon og utvikling av primærhelsetjenesten er det vunnet en liten seier, men det gjenstår å se hvordan dette utvikler seg de kommende månedene.

Som i andre land står primærhelsetjenesten på Island foran store utfordringer. Primærhelsetjenesten forventes å ta på seg flere og flere oppgaver nå når populasjonen blir eldre og multimorbiditet mer alminnelig. Myndighetene har dessverre hittil trodd at dette kan lykkes uten at de nødvendige ressursene følger med.

Helsemyndighetene påstår at løsningen ligger i økt teamarbeid. Dette er imidlertid kun en del av løsningen.

Allmennlegetjenes-

ten trenger økte ressurser, og ny organisering behøves. Islands befolkning må få stå på liste til allmennlege og det medisinske ansvaret for hver innbygger må være klart. Med kun 16 prosent av legene som allmennpraktiserende leger er det åpenbart at forandringer er nødvendig. Det må både være mer attraktivt for unge leger å velge allmennmedisin og allmennmedisin må få økt vekt i legestudiet på Island. Det er ikke attraktivt å jobbe sammen i team dersom det medisinske ansvaret er uklart.

Arbeidet med den tjuende nordiske kongress for allmennmedisin 2017 på Island er allerede i full gang, og vi følger nøye med organiseringen av kongressen i Gøteborg og gleder oss til å delta i Gøteborg i juni. Det er både hyggelig og givende å organisere kongress av den størrelsen og en gigantisk utfordring for en liten forening som det islandske selskapet. 2017 temaet blir «Fra kjernen, endringer og utfordringer». Vi er overbevist om at vi nå må gå tilbake til kjernen av allmennmedisinens ideologi for å finne løsningene og nytt landskap for fremtidens utfordringer.

Vi er allerede godt i gang med forberedelsene og gleder oss enormt å ta imot gode kollegaer sommeren 2017.

